

Albertirsai híres evangélikus évfordulók

Fél évszázad a közösségben. Erős várunknak Albertirsán erős alapjai vannak. Koszorú Michalko Pál sírjára. Aszlovák nyelvet itt már kevesen beszélik, mégis meglepően gyakran fordultak elő a szónokok és a szervezők beszédeiben a szlovák és a szlovákok kifejezések.

Nagyon gyakori szavak: Szlovákok és szlovák

A mai 12000 lakosú város Albertirsa, mely a Pestmegye délkeleti részében található, 1950-ben jött létre Alberti és Irsa községek egyesítésével. Mindkét községet a 18. század elején, a törökök távozása és a Szatmári béke után szlovák telepesekkel népesítették be, akik evangélikusok voltak. Nagyobb részük középszlovákia déli részéből származott. A mai építészetileg egységes városban csak az őslakosok tudják mely utcák választják el egymástól a két községet, de ennek ellenére az evangélikusok mindkét helyen megőrizték egyházközségeiket.

Albertiba két évvel korábban érkeztek a szlovák telepések 1711-ben, mint Irsába, amit 2011-ben méltóképpen meg is ünnepeltek az egyházi és világi előljárók részvételével (Szlovákiából is voltak) és ekkortól létezik az egyházközség is. Ebben az évben Irsa ünnepelte a telepések jövetelének és egyházközségük létrejöttének 300. évfordulóját.

Mivel 2013-ban az albertiaknak is volt egy jelentős évfordulójuk, megegyeztek, hogy ezeket együtt fogják megünnepelni.

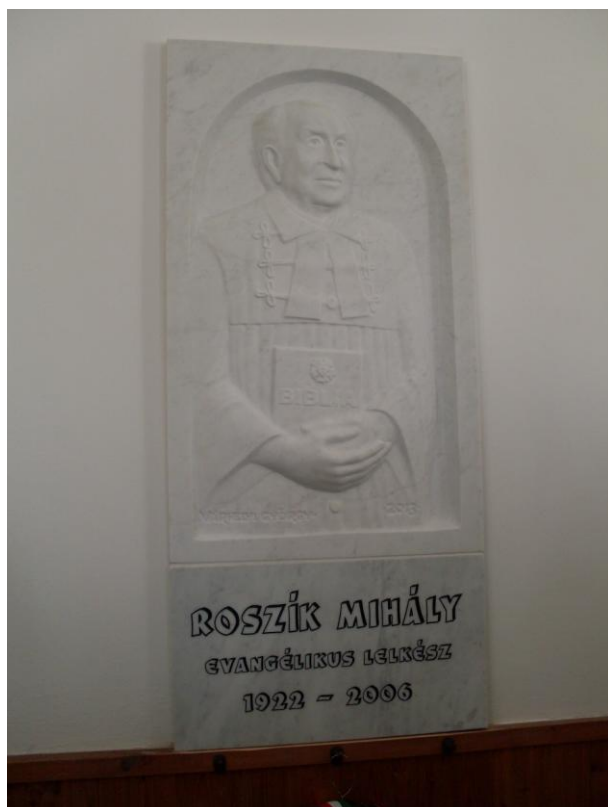

Vasárnap, 2013. szeptember 15-én, a délutáni órákban az alberti evangélikusok ünnepségen emlékeztek meg az Alberti evangélikus általános iskola megalapításának 20. évfordulójáról, melynek kezdeményezője és első igazgatója, Roszik Mihály lelkész, Szarvas városának szülötte volt. Az ünnepi szentmisét, amely iskola mellett található az evangélikus templomban volt, az északi evangélikus egyházkerület püspöke, Dr. Fabíny Tamás tartotta.

Az ünnepség része volt az új iskola játszóterének átadása, valamint az iskola történetét bemutató kiállítás megnyitása, melyet ma 220 diák látogat és az iskola belterében felavatták az iskola alapítójának arcreliefjét, akinek nevét ezentúl az iskola viselni fogja.

Fél évszázad a közösségben

Ezen ünnepi aktusok alatt az alapító felesége, Roszik Melita kérésére Tranoscius kancionáléjának első verse hangzott el a Hol vagy kedves Jézus Krisztusom?... Azért esett a választás erre az énekre, mert mikor 1952-ben Roszik Mihály, mint új lelkész a falu evangélikusaival ismerkedett és egy családban felvetette a kérdést mely Tranoscius éneket tudná emlékezetből elénekelni, akkor erre a dalra esett a választás. És mikor az éneket befejezték a lelkes háziak azt mondták Roszik Mihálynak: Lelkész Úr, Maga már itt marad örökre. – és így is lett. Roszik Mihály tiszteletes Albertiban élt egészen 2006-ban bekövetkezett haláláig, sírja az alberti evangélikus temetőben található és egy impozáns síremlék díszíti, melyet családja köszönetképpen emeltetett.

Meg kell még említenem, hogy az ünnepeken jelen volt a népes Roszik család. 20 unoka énekelte nagyapja tiszteletére annak kedves egyházi énekét.

Erős várunknak Albertirsán erősek az alapjai

A délutáni órákban kezdődött Irsán a 300. évforduló megünneplése. A hazaiakon kívül jelen voltak az alberti ünnepekről idejövők is. Az ünnepség központja az evangélikus templom és annak környéke volt. 1713-ban, mindjárt az első évben, VáracsKay András földesúr, hogy jobbágjai lelki igényeit kielégítse evangélikus papot hozott a nógrádi Ipolymagyariból, mégpedig Konyícsék Mátyást, aki 1732-ig tevékenykedett. Utána napjainkig 22 pap szolgált itt, akik egészen a 20. század elejéig szlovákul tartottak istentiszteletet. A kezdetektől 1948-ig 13 tanítója volt az egyházközségnek. Az egyházközség történetét hűen bemutatja az erre alkalomból

kiadott monográfia, melyet Hodos Gábor készített és melyet ezen ünnepek alkalmából mutattak be. Az 1720 előtti irsai vezetéknevek között ezeket a szlovák neveket találjuk: Melicher, Makan, Oravec, Paulík, Remencsek, Slivka, Turcsan. Ezek közül néhányan tovább vándoroltak az Alföldre. Később a mai napig megtalálható ilyen nevek, mint Cselovszky, Dobrovolny, Kalina, Kamenár, Koska, Kostyialik, Lestyák, Lipták, Mótyovszky, Petro, Piecka, Szlovák, Szokola, Szrnka, Turcsek, Vrabec, Zátrok... A templomhoz közel álló épületben kiállítás mutatta be az egyházközség 300 éves múltját a kiállított tárgyakon keresztül, amelyek közt természetesen megtekinthetők voltak a régi Tranosciusok, melyek évszázadokon keresztül biblikus cseh nyelven íródtak. Irsán is zsúfolt templomban volt az ünnepi szentmise, melyen a helyi pap, az egyházközség szeniora szólalt fel és melyet Fabíny Tamás püspök celebrált. Mindkét ünnepség az evangélikusok himnuszával kezdődött – Erős vár.... Az egyházközség történetét ismertette és a vendégeket Magyarországról és a nógrádi szeniorátusból (Alsóesztergály, Nógrádszentpéter) köszöntötte szlovákul is Dobrovolny Máté.

Koszorú Michalko Pál sírjára

Michalko Pál (1774-1825) sok Pest megyei szlovák lakosú községben tevékenykedett, mint lelkész, író, a szlovák nemzeti megújulás jeles hirdetője és ezért Labáth János, az alsóesztergályi evangélikus egyházközség tagja, az A. H. Skultéty irodalmi klub, mely Nagykürtösön működik, tagja koszorút helyezett el szlovák szalaggal az irsai evangélikus temetőben annak síremlékénél, így fejezve ki a nógrádi szlovákok tiszteletét.

Az irsai ünnepségek ezután a helyi egyházi és világi tisztviselők, valamint azon polgárok értékelésével folytatódott akik az irsaiak lelki világának gazdagításához hozzá járultak. Annak ellenére hogy úgy Albertiba,n mint Irsán a szlovák nyelvet már

csak néhányan ismerik, az ünnepségek alatt, a szónokok beszédeiben nagy meglepetésemre gyakran lehetett hallani a szlovák és szlovákok szavakat. A szervezők nem feledkeztek meg az emléktárgyakról sem, melyeket meg lehetett vásárolni és így lesz emlék erre a jelentős irsai eseményre.

*Írta és a fényképeket készítette: Ján Jančovic
Fordította szlovák nyelvről magyar nyelvre: Csiba Csaba*

Az eredeti szlovák nyelvű cikk az oslovma.hu honlapon olvasható!